

Stanovisko

Konfederace zaměstnavatelských a podnikatelských svazů ČR

k materiálu „Návrh zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s úpravou vybraných agend v působnosti Digitální a informační agentury“

V rámci mezirezortního připomínkového řízení jsme obdrželi výše uvedený návrh a k němu Konfederace zaměstnavatelských a podnikatelských svazů ČR (KZPS ČR) uplatňuje následující zásadní a doporučující připomínky.

K umožnění přístupu SPUU Bank k údajům vedených v Registru osob (ROS), doplnění příslušných ustanovení zákona o bankách.

Odůvodnění:

Banka je jako úvěrová instituce povinnou osobou podle zákona č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu (AML zákon). AML zákon ukládá bance povinnost provádět identifikaci klienta, kontrolu klienta, průběžnou aktualizaci klientských údajů a ověřování informací o právnických osobách a podnikajících fyzických osobách.

Také zákon o bankách vyžaduje, aby banky pro účely bankovních obchodů zjišťovaly a zpracovávaly údaje o klientech potřebné k tomu, aby bylo možné bankovní obchod uskutečnit bez nepřiměřených právních a věcných rizik pro banku (§ 37).

Současně je banka regulovaným subjektem podléhajícím požadavkům obezřetného podnikání, řízení rizik a regulatorního dohledu České národní banky. Řádné plnění těchto povinností je přímo závislé na dostupnosti správných, aktuálních a důvěryhodných identifikačních údajů o klientech.

Registr osob je základním registrem podle zákona č. 111/2009 Sb., který obsahuje referenční údaje o právnických osobách, podnikajících fyzických osobách a orgánech veřejné moci. Údaje v ROS jsou vedeny na základě autoritativních zdrojů veřejné správy a představují nejvyšší dostupnou úroveň důvěryhodnosti identifikačních údajů.

Nezbytnost přístupu k ROS pro plnění AML povinností

Při identifikaci a kontrole klienta musí banka ověřovat zejména:

- existenci právnické osoby,
- identifikační číslo osoby (IČO),
- obchodní firmu nebo název,
- právní formu,
- sídlo,
- osoby oprávněné jednat jménem klienta,
- aktuální stav subjektu,
- případné změny v identifikačních údajích v průběhu obchodního vztahu.

Princip proporcionality a minimalizace údajů

AML předpisy současně ukládají bance povinnost provádět průběžnou kontrolu klienta po celou dobu trvání obchodního vztahu a zajistit, aby údaje používané pro hodnocení rizik byly aktuální a správné.

Banka požaduje přístup pouze k těm údajům ROS, které jsou nezbytné pro plnění konkrétních zákonných povinností v oblasti AML/CFT a identifikace klienta.

Přístup bude realizován:

- prostřednictvím zabezpečeného agendového informačního systému,
- pouze oprávněnými pracovníky,
- s evidencí a auditní stopou jednotlivých přístupů,
- v souladu s požadavky ochrany osobních údajů a informační bezpečnosti.

Požadovaný rozsah údajů tedy odpovídá zásadě nezbytnosti a minimalizace údajů a nepřekračuje účel stanovený právními předpisy.

připomínka je zásadní

K čl. V návrhu zákona - změna zákona č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy; čl. V bod 7. – nové znění § 2 odst. 2 písm. c)

V novém znění § 2 odst. 2 písm. c) je navrženo zdravotní pojišťovnu výslovně zařadit mezi státní právnické osoby. Zdravotní pojišťovna by tak byla orgánem veřejné správy podle § 1 zák. 365/2000 Sb., kterému jsou tímto zákonem ukládány povinnosti.

Návrh: **Odložení účinnosti pro zdravotní pojišťovny k 1. 7. 2028.**

Odůvodnění:

Plné podřazení pod zákon č. 365/2000 Sb. znamená řadu povinností, na které se musí zdravotní pojišťovny připravit. Jedná se zejména o povinnost komunikace přes CMS, regulaci využívání cloud computingu, povinnost zpracovávat informační koncepci či zajištění atestace dlouhodobého řízení ISVS. To celé navíc umocňuje skutečnost, že zdravotní pojišťovny se již nyní připravují na velké množství zákonných požadavků, které výrazným způsobem ovlivní jejich informační systémy. V některých zdravotních pojišťovnách navíc postupně probíhá transformace IT a příprava na éru digitalizace.

VZP ČR povinnosti vyplývající ze zákona č. 365/2000 Sb. nezpochybňuje a na jejich plnění se aktivně připravuje. **Řádné, nikoliv formální splnění těchto povinností však vyžaduje dostatečné množství času na veškerou přípravu** (zcela jistě budeme některé věci i konzultovat s DIA, aby vše bylo v souladu s dobrou praxí).

Z těchto důvodů navrhuje a zdvořile žádáme o **odložení účinnosti** novely ustanovení § 2 odst. 2 písm. c) zákona č. 365/2000 Sb. **k 1. 7. 2028** (schvalování návrhu zákona při standardním legislativním procesu lze odhadnout přibližně na květen až červen 2027, jedná se tedy *de facto* o roční odložení účinnosti).

Navrhovaný odklad účinnosti využije zdravotní pojišťovna rovněž k potřebným konzultacím s DIA za účelem vyjasnění plnění nových povinností. (Bude např. třeba identifikovat určené informační systémy zdrav. pojišťovny podléhající vyjádření Digitální a informační agentury při pořízení nebo architektonické změně, vymezit údaje a materiály, které budou DIA poskytovány atd.)

připomínka je zásadní

K souvisejícímu textu důvodové zprávy - čl. V návrhu zákona, změna zákona č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy

V 6. Předpokládaný hospodářský a finanční dopad navrhované právní úpravy na státní rozpočet, ostatní veřejné rozpočty a na podnikatelské prostředí České republiky je uvedeno, že Na ostatní veřejné rozpočty nemá návrh zákona jakékoli finanční či hospodářské dopady. Uvedené tvrzení není přesné.

V důsledku aplikace zák. č. 365/2000 Sb. na zdravotní pojišťovny očekáváme značené finanční a personální dopady pro zdravotní pojišťovny. Máme za to, že pro jejich vyčíslení by bylo vhodné zpracovat dopadovou analýzu pro zdravotní pojišťovny.

připomínka je doporučující

K čl. XI návrhu zákona - změna zákona č. 340/2015 Sb., o registru smluv; čl. XI bod 3. – navržené doplnění textu § 5 odst. 1

K § 5 odst. 1 - omezení doby uveřejnění smlouvy v registru smluv je navrženo takto - ...Smlouva je v registru smluv zveřejněna nejméně po dobu 10 let ode dne jejího uveřejnění.

K terminologii - zákon č. 340/2015 Sb. systematicky používá pojem „uveřejnění“ nikoli výraz „zveřejnění“, který se v zákoně neobjevuje. Navrhovaná věta jej přitom zavádí, aniž by jej vymezila. Dáváme proto ke zvážení, zda by nebylo lepší terminologii sjednotit, aby nevznikal prostor pro nějaký odlišný výklad.

Navrhované ustanovení je třeba upravit tak, aby právní úprava zohledňovala rovněž dobu trvání smluvního vztahu, případně blíže vymezila režim uveřejnění smluv po uplynutí desetileté lhůty.

Odůvodnění:

Navržené ustanovení stanoví, že smlouva je v registru smluv zveřejněna nejméně po dobu 10 let ode dne jejího uveřejnění. Z textu však není zřejmé, jaký režim se uplatní po uplynutí této doby, kdo a na základě jakých kritérií bude rozhodovat o případném dalším uveřejnění smlouvy a zda bude tento postup jednotný pro všechny smlouvy.

Současně mohou nastat případy, kdy smlouva nebo právní vztahy z ní vyplývající budou trvat i po uplynutí desetileté lhůty. Není proto zřejmé, zda je žádoucí, aby uveřejnění smlouvy mohlo být ukončeno v době, kdy smlouva nadále zakládá práva a povinnosti smluvních stran. Takový postup by mohl oslabit naplňování účelu registru smluv spočívajícím v zajištění transparentnosti. Návrh možného znění § 5 odst. 1 - Smlouva je v registru smluv uveřejněna po dobu její účinnosti, nejméně však po dobu 10 let ode dne jejího uveřejnění.

Uveřejnění smlouvy je třeba navázat na dobu trvání smlouvy, případně tuto otázku výslovně řešit v důvodové zprávě a jednoznačně vymezit pravidla pro uveřejnění smluv po uplynutí desetileté lhůty.

připomínka je zásadní

Doporučujeme zvážit provedení následujících úprav textu (legislativně-technické připomínky):

- čl. V, změna zákona č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy – Doporučujeme upravit § 5g odst. 3:
„Agentura může do ~~třiceti~~ 30 dnů poté, co byla informována orgánem veřejné správy o

záměru zahájit zkušební provoz určeného informačního systému, rozhodnout, že zkušební provoz nebude zahájen- a své toto rozhodnutí odůvodní. Nevyjádří-li se Agentura v uvedené lhůtě, platí, že se zahájením zkušební provozu souhlasí.“

Doporučujeme upřesnit formulaci tak, aby bylo zřejmé, že povinnost odůvodnění dopadá pouze na rozhodnutí o nezahájení zkušební provozu.

- Čl. IX, změna zákona č. 277/2009 Sb., o pojišťovnictví - Doporučujeme upřesnit text § 129 odst. 13 tak, aby bylo zřejmé, že umožňuje pouze sdílení technického řešení systému pro využívání údajů, nikoliv sdílení oprávnění k přístupu k údajům nebo rozšiřování okruhu osob oprávněných tyto údaje využívat.

Odůvodnění:

Doporučujeme text ustanovení uvést do souladu s deklarovaným účelem změny uvedeným v důvodové zprávě. Návrh pracuje s formulací „umožnit využívání jí zřízeného systému“, aniž by výslovně vymezoval, že se jedná pouze o sdílení technické infrastruktury.

Čl. X, změna zákona č. 427/2011 Sb., o doplňkovém penzijním spoření - Doporučujeme upřesnit text § 18b odst. 4, viz výše připomínka k § 129 odst. 13 zákona č. 277/2009 Sb., o pojišťovnictví.

- Čl. XII– změna zákona č. 297/2016 Sb., o službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce

Doporučujeme upravit pořadí údajů ve výčtu uvedeném v § 4a odst. 1 tak, aby údaj o pohlaví (písm. b) následoval až za údajem o jménu (písm. c).

připomínka je doporučující

K důvodové zprávě

V části A bodu 1 důvodové zprávy požadujeme na konci kapitoly Zákon o bankách doplnit text „Omezení sdílení pouze na osoby, které jsou ze zákona samy oprávněny zřídit a spravovat systém pro využívání údajů, se týká pouze samotného využívání systému a přístupu do ISVS. Není tím dotčeno právo na případné sdílení osobních údajů, získaných bankou prostřednictvím daného systému, které je upraveno odlišnými právními předpisy, zejména nařízení EU GDPR nebo zvláštními předpisy, jako např. zákonem č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu.“

Odůvodnění:

Návrh zákona řeší i zásadní téma, a to **sdílení informací z registrů v rámci skupiny**. K tomu navrhuje výše uvedenou úpravu v důvodové zprávě. Úprava snižuje riziko nezamýšlených důsledků této novely. Především bychom neradi, aby např. ÚOOÚ vykládal novelizovaný § 38ae odst. 3 zákona o bankách a § 129 odst. 13 zákona o pojišťovnictví tak, že lze osobní údaje získané ze základních registrů sdílet v rámci skupiny jen s těmi osobami, které mají samy dle zákona právo přistupovat do základních registrů. Ke sdílení údajů běžně dochází i mezi finančními zprostředkovateli a osobami poskytujícími investiční služby ve finančních skupinách, které ze zákona přístup do základních registrů nemají. V důvodové zprávě je sice naznačeno, že sdílení přístupu do registrů je nezávislé na následném sdílení získaných osobních údajů – ovšem důvodová zpráva velmi nešťastně a chybně uvádí, že (jediným) titulem pro toto sdílení osobních údajů získaných z registrů je informovaný souhlas klienta. Možná jde o chybnou interpretaci § 7 odst. (2) a (3) zákona o právu na digitální služby.

Každopádně námi navržená úprava má za cíl tyto nepřesnosti odstranit a vyjasnit, že údaje získané ze základních registrů lze v rámci skupiny sdílet se všemi členy, nezávisle na tom, jestli mají sami ze zákona právo na přístup do základních registrů a na tom, jaký GDPR titul ke sdílení a zpracování údajů existuje. Samozřejmě pokud jsou dodržena všechna pravidla v GDPR, včetně splnění informační povinnosti.

připomínka je doporučující

Kontaktní osoby:

Mgr. Jakub Machytka
Dr. Jan Zikeš

e-mail: jakub.machytka@uzs.cz
e-mail: zikes@kzps.cz

mob: 727 956 059
mob: 775 15 77 50

V Praze dne 28. července 2026

Ing. Jiří Horecký, Ph.D., MSc., MBA
p r e z i d e n t